

Mikä on Kuivaketju10?

Kuivaketju10 on **rakennusprosessin kosteudenhallinnan toimintamalli**, jolla **vähennetään kosteusvaurioiden riskiä rakennuksen koko elinkaaren ajan**. Kosteusriskien hallinta perustuu ketjuun, jossa riskit torjutaan rakennusprosessin kaikissa vaiheissa ja torjunnan onnistuminen todennetaan luotettavalla tavalla.

Toimintamalli **sisältää** Kuivaketju10-riskilistan ja -todentamisohteen, joissa on esitetty **kymmenen keskeisintä kosteusriskiä**. Näiden kosteusriskien hallinnalla vältetään yli 80 prosenttia kosteusvaurioiden seurannaiskustannuksista.

Kuivaketju10 alkaa siitä, että **rakennushankkeeseen ryhtyvä henkilö tai yritys tekee päätöksen hankkeen toteuttamisesta toimintamallin mukaisesti**. Päätös velvoittaa kiinnittämään hankkeeseen jo alkuvaiheessa **kosteuskoordinaattorin**, joka valvoo ja ohjaa tilaajan valtuutuksella Kuivaketju10:n toteutumista koko prosessin ajan.

Suunnittelijoiden tulee osoittaa, että he ovat huomioineet suunnitelmissaan riskilistan ja todentamisohteen. Suunnittelutyön aikana arkkitehti-, rakenne-, LVI- ja sähkösuunnittelijat tarkentavat Kuivaketju10-riskilistan ja -todentamisohteen kyseisen hankkeen erityispiirteisiin, millä varmistetaan kosteusriskien kokonaisvaltainen hallitseminen. Erityispiirteet voivat aiheutua esimerkiksi asemakaavasta, rakennuspaikasta, arkkitehtuuri- ja rakenneratkaisuista tai materiaalivalinnoista.

Urakoitsija puolestaan toteuttaa suunnitelmat ja todentaa ja dokumentoi riskejä sisältävien kohtien onnistuneen **toteutuksen**. Koordinaattorin yhtenä tehtävänä on varmistaa ja hyväksyä suoritettu todentaminen.

Rakennuksen **käyttöönotossa** pääurakoitsija **todentaa ja dokumentoi** riskejä sisältävien työvaiheiden **toteutuksen**. Koordinaattori **arvioi** koko hankkeen aikana tapahtuneen seurannan ja raportoinnin perusteella, kuinka hyvin toimintamallin toteutuksessa on onnistuttu. Onnistuneelle hankkeelle voidaan hakea Kuivaketju10-statusta.

Jotta rakennus säilyy kuivana ja terveellisenä koko sen elinkaaren ajan, on toimintamallissa asetettu vaatimuksia myös **rakennuksen ylläpidolle**. Vaatimusten täyttämiseksi muodostaa kosteuskoordinaattori yhteistyössä suunnittelijoiden ja urakoitsijan kanssa **rakennuksen huoltokirjaan** Kuivaketju10-osion. Osioon sisällytetään kaikki Kuivaketju10-riskilistan riskikohdat, joihin liittyy käytönaikaisia ylläpito-toimenpiteitä. Riskikohteista täytyy esittää vaadittavat säännölliset tarkastukset ja huollot sekä kunnossapitotaksot toimenpiteineen. Kuivaketju10-statusen säilyminen edellyttää sitä, että toimintamallin toteutuminen käytön aikana arvioidaan uudelleen säännöllisesti.

<http://kuivaketju10.fi/>

<http://kosteudenhallinta.fi/index.php/fi/>

Ympäristöministeriön asetus rakennusten kosteusteknisestä toimivuudesta (voimassa 1.1.2018 alkaen):

1 §

Sovellettamisala

Tämä asetus koskee uuden rakennuksen kosteusteknisen toimivuuden suunnittelua ja rakentamista.

Asetus koskee myös rakennuksen laajennusta, kerrosalaan laskettavan tilan lisäämistä, korjaus- ja muutostyötä sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta.

Rakennushankkeen kosteudenhallinta

12 §

Rakennushankkeen kosteudenhallintaselvityksen laatiminen ja sisältö

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava rakennushankkeen kosteudenhallintaselvityksen laatimisesta.

Rakennushankkeen kosteudenhallintaselvitykseen on sisällyttävä hankkeen yleistiedot, vaatimukset kosteudenhallinnalle hankkeen eri vaiheissa, toimenpiteet ja menettelyt kosteudenhallinnan vaatimusten varmentamiseen sekä kosteudenhallinnan henkilöresurssit. Rakennushankkeen kosteudenhallintaselvitykseen on sisällyttävä myös tieto hankkeen kosteudenhallinnan valvonnasta vastaavasta henkilöstä.

Työmaan kosteudenhallintasuunnitelman laatiminen ja sisältö

Vastaavan työnjohtajan on huolehdittava työmaan kosteudenhallintasuunnitelman laatimisesta rakennushankkeen kosteudenhallintaselvitykseen pohjautuen.

Työmaan kosteudenhallintasuunnitelman sisältöön sovelletaan rakentamisen suunnitelmista ja selvityksistä annetun ympäristöministeriön asetuksen (216/2015) 15 §:ää. Sen lisäksi työmaan kosteudenhallintasuunnitelmaan on sisällyttävä tiedot rakennustyömaan kosteudenhallinnasta vastaavista rakennusvaiheen vastuuhenkilöistä.

30 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Tämän asetuksen voimaan tullessa vireillä olevaan hankkeeseen sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Alla on linkki ympäristöministeriön asetukseen rakennusten kosteusteknisestä toimivuudesta

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170782>

Kuivaketju10:n toteuttamista valvotaan **1.10.2017** jälkeen vireille tulleissa rakennuslupahakemuksissa seuraavasti:

Paritaloa suuremmat kohteet:

- Luvan hakijan on nimettävä hankkeeseen kosteudenhallinnan valvonnasta vastaava henkilö (tarvittaessa lupaehto)
- Lupahakemuksen liitteeksi on toimitettava pääsuunnittelijan laatima kosteudenhallintaselvitys
 - o Jos kosteudenhallintaselvityksessä kerrotaan, että noudatetaan Kuivaketju10:ä, ei tarvita muuta selvitystä.
 - Rakennuslupapäätökseen asetetaan lupaehto: Ennen rakennuksen käyttöönottoa rakennusvalvontaan tulee toimittaa selvitys Kuivaketju10:n noudattamisesta.
 - o Jos kosteudenhallintaselvityksen mukaan hankkeessa ei noudateta Kuivaketju10:ä, pitää selvityksessä kertoa vapaamuotoisesti, miten kosteudenhallinta toteutetaan:
 - esim. "noudatetaan xx:n laatujärjestelmää"
 - Rakennuslupapäätökseen asetetaan lupaehto: Kosteudenhallintasuunnitelma tulee toimittaa rakennusvalvontaan ennen rakennustöiden aloittamista.
 - Selvityksestä riippuen harkitaan muiden lupaehtojen tarve päätöksessä.
 - esim. Rakennusvalvontaan tulee toimittaa selvitys kosteudenhallintasuunnitelman noudattamisesta ennen rakennuksen käyttöönottoa.

Paritalojen ja sitä pienempien rakennushankkeiden lupakäsittelyssä kosteudenhallinnan huomioiminen aiheuttaa toimenpiteitä vasta **1.1.2018** jälkeen vireille tulleissa lupahakemuksissa.

Uutta asetusta sovelletaan seuraaviin rakennustoimenpiteisiin:

- uusi rakennus
- rakennuksen laajennus
- kerrosalaan laskettavan tilan lisääminen
- korjaus- ja muutostyö
- käyttötarkoituksen muutos

1.1.2018 ja sen jälkeen vireille tulleiden rakennushankkeiden lupavalmistelussa asetus huomioidaan seuraavasti:

Paritalot ja sitä pienemmät kohteet:

- Lupahakemuksen yhteydessä hakijan pitää nimetä hankkeeseen kosteudenhallinnan valvonnasta vastaava henkilö
- Rakennushankkeeseen ryhtyvän (esim. pääsuunnittelijan) on huolehdittava rakennushankkeen kosteudenhallintaselvityksen laatimisesta. Kosteudenhallintaselvitys tulee pyynnöstä toimittaa rakennusvalvontaan.
- Vastaavan työnjohtajan on huolehdittava työmaan kosteudenhallintasuunnitelman laatimisesta rakennushankkeen kosteudenhallintaselvitykseen pohjautuen. Kosteudenhallintasuunnitelma tulee pyynnöstä toimittaa rakennusvalvontaan.

Paritaloa suuremmat kohteet:

- jatketaan lokakuussa aloitetulla menettelyllä

Huomioitavaa:

- Siirtymäsäännöksen vuoksi kosteudenhallinta ei aiheuta toimenpiteitä niihin paritaloa ja sitä pienempiä rakennushankkeita koskeviin hakemuksiin, joiden lupahakemus on laitettu vireille ennen 1.1.2018.
- Lähtökohtaisesti vastaava työnjohtaja voi olla myös kosteudenhallinnan valvonnasta vastaava henkilö
- Paritaloissa ja sitä pienemmissä kohteissa ei edellytetä lupahakemuksen liitteeksi erillistä selvitystä eikä suunnitelmaa → ne voidaan pyytää esittämään rakennusvalvonnalle tarvittaessa

- Paritaloa pienemmissä kohteissa pitää kuitenkin huomioida, että kosteudenhallintaselvitys ja –suunnitelma pitää olla olemassa ja mietittynä.
- Menettely hakee varmasti aluksi muotoaan. Käytännön selkiintyessä arvioidaan, minkä tyyppisissä hankkeissa kosteudenhallinta on olennaista.